

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Art. V. De opere tertiæ diei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

Superiores bonos Angelos, per inferiores malos Angelos intelligit. Valentia & Pererius per aquas Superiores, per inferiores naturales aquas intelligunt. Tercius denique cum suis Authoribus per Superiores corpus diaphanum & pellucidum, liquidum & spiritum Beatorum habitationi destinatum; per inferiores vero elementum aquæ, seu potius omne corpus simplex phanum sublunare; hoc est, inter cælum Lunæ & terram teriectum intelligi existimat, quia, ut S. Thomas q. 68. ad 3. aduertit, Moyses propter invisibilitatem aeris & fluidum corporum, omnium hujusmodi corpora sub aqua nomine comprehendit.

ARTICULUS V.

De opere tertiæ diei.

I. Q. 1. *Quod fuerit opus tertiæ diei?* Resp. id in citato libro Genesis c. 1. indicari, dum dicitur: *Dixit DEVS: Congregentur aqua, qua sub cælo sunt, in locum unum, & appareat arida. & factum est ita. Et ait. Germinet terra herbam virentem, & facientem semen, & lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum.*

II. Q. 2. *Quomodo facta sit congregatio aquarum?* Resp. tres quidem modos à S. Augustino l. 1. sup. gen. c. 12. commemorari, scilicet ut vel aqua in quibusdam locis velut in montes erecta, reliqua loca terræ nuda reliquerit, vel ut ab initio rarior terras ambiverit, postea vero condensata, eas partes terræ, in quibus arida apparebat, nuda reliquerit: Vel certè terra subsidente, aquis aditum aperuerit in nnum confluentibus, unde & maris denominationem accepit. Et hic modus velut commodissimus communiter fertur.

III. Q. 3. *An terra tunc actu produxerit herbas & arbores, an verò in semine duntaxat?* Resp. ex communibus SS. Patrum & Doctorum sententia, actu fuisse producta omnia; id enim ex claro Scripturæ textu colligitur; quod quid in contrarium S. Augustinus olim senserit.

IV. Q. 4. *An tunc etiam herba & planta vixerint producta?* Resp. affirmativè cum S. Augustino l. 1. sup. gen. c. 12.

q. 1. & domini aliorum contra Basilium, eò quòd S. Scri-
ptura aperte dicat, omne virgultum agri fuisse productum;
et lux ipsa herbarum hominibus, tum animantibus ad va-
riores usus & commoda seruiant.

V. Q. 4. An terra tunc active, an verò passive dun-
taxat herbas illas produxerit? Resp. Pererius, Valentia,
Tanner & alij, passive tantum terram se tunc habuisse, eò
quòd sine miraculo tam citò active illas producere non po-
tuerit.

ARTICULUS VI.

De opere quartæ diei.

I. Q. 1. Quid quarto die productum fuerit? Resp.
Solem & Lunam, ac stellas fuisse productas, uti Moyses ca-
pit. indicavit, dum dixit: Fecitque DEVS duo luminaria
magnum, luminare maius, ut praeset diei; Et Luminare minus,
ut praeset nocti, & stellas (tam errantes, quam fixas) & po-
sit in Firmamento caeli, ut lucerent super terram, & pra-
esent diei ac nocti, & dividerent lucem ac tenebras.

II. Q. 2. An haec luminaria quoad substantiam fue-
runt materiae elementari producta? Resp. ita quidem Mo-
yses & nonnullos alios sentire; verum S. Thomam & cum
communiter ceteros Theologos, & Interpretes docere,
quòd ex materia caelesti producta, atque adeò primo die
creata, hodie accidentaliter duntaxat perfecta fuerit, qua-
rum scilicet lucem immobiliter sibi inditam, & motum
circularem acceperunt.

III. Q. 3. Quare Luna dicatur luminare magnum,
et non tam parvaque stellas sint illa maiores? Resp. S. Thomas
ad 1. q. 5. ideo vocari magnum, quia secundum aspectum
apparet hominibus major; aut quia, ut S. Chryostomus ho-
m. 1. in gen. notat, majorem praeceteris stellis efficaciam ha-
bere.

IV. Q. 4. A quomoveantur haec sidera? Resp. tum
quòd quam totos caelos ab Angelis moveri, uti cum S. Tho-
ma, communiter docent Theologi, eò quòd à seipsis moveri
non queant (alioqui enim post diem iudicij quies ipsis vio-
lenter torqueretur) atque adeò rectius ab Angelis moveri dicantur,